

Олександр Миколайович Огурцов

#1-2 от 10.02.2020

Пам'яті політехніків

Олександр Миколайович Огурцов

Кінець грудня у кожного з нас асоціюється зі святами та радістю, але для кафедри біотехнології, біофізики та аналітичної хімії 26 грудня 2019 року буде завжди пов'язане з тугою та скорботою. Саме цього передсвяткового дня несподівано та передчасно пішов із життя видатний науковець, талановитий педагог, чудовий керівник та дуже чуйна, чесна, порядна людина – завідувач кафедри, професор, д. ф.-м. н. Олександр Миколайович Огурцов.

Олександр Миколайович завжди мріяв стати фізиком-дослідником, тому після закінчення фізичного факультету Харківського університету ім. О. М. Горького протягом 24 років наполегливо працював у Фізико-технічному інституті низьких температур ім. Б. І. Веркіна НАН України, де створив унікальну установку з дослідження криокристалів, блискуче захистив кандидатську та докторську дисертації, отримував стипендію Президента України для видатних молодих вчених, рішенням Вищої атестаційної комісії України йому присвоєно звання старшого наукового співробітника. Понад десять років працював на унікальній установці SUPERLUMI, що була змонтована на каналі І накопичувального кільця DORIS-III Гамбурзької синхротронної лабораторії HASYLAB Міжнародного синхротронного центра DESY у місті Гамбургу, на установках Інституту експериментальної фізики Університету Гамбурга, Інституту фізики твердого тіла та Інституту фізичної та теоретичної хімії Технічного університету Мюнхена. Фундаментальні наукові роботи О. М. Огурцова отримали міжнародне визнання (індекс Гірша=18).

Нову сторінку в його житті відкрила педагогічна діяльність, яку він почав, вирішивши передавати свої надбані широкі знання молодшим поколінням. У 2001–2003 рр. він викладав

загальну фізику в Українській державній академії залізничного транспорту, а в 2003 році за запрошенням професора В. М. Кошкіна перейшов на кафедру фізичної хімії в НТУ «ХПІ». За цей час О. М. Огурцов видає блискучі, бездоганні та лаконічні учбові посібники «Лекції з фізики», «Лекції з фізичної хімії» та «Лекції з біохімії», які набули нечуваної популярності серед студентів майже всіх країн СНД, листи подяки («за учебники, о которых слагают былины»), надходили із України, Білорусі, Казахстану, Росії (в тому числі з Московського державного університету) тощо.

Професор О. М. Огурцов був дуже різнобічною людиною, його інтереси поширювалися не лише у напрямі фізики та математики, він намагався «осягнути неосяжне». Володіючи великою ерудицією, він швидко та успішно освоїв нові для себе галузі науки – молекулярну біологію, молекулярну біофізику, хімічну біофізику. Широкий спектр його наукових інтересів включає молекулярні взаємодії, кооперативні процеси та фазові переходи в біополімерах, радіаційно-індуковані модифікації біологічних полімерів електронними збудженнями. Визнаючи його досягнення в галузі біофізики, біотехнологій та біоінженерії, його запрошують до редколегій фахових журналів «Біофізичний вісник» та Міжнародного наукового журналу «Innovative Biosystems and Bioengineering», м. Київ, до ради з проблеми «Молекулярна біофізика». Надалі, з 2004 р., О. М. Огурцов продовжив педагогічну діяльність на кафедрі біотехнологій та аналітичної хімії, яка згодом змінила назву на кафедру біотехнологій, біофізики та аналітичної хімії, а професор О. М. Огурцов у 2015 році очолює кафедру. О. М. Огурцов є автором 450 наукових публікацій, а також 56 навчальних посібників з біотехнологій та біоінженерії (загальною кількістю 15236 стор.!). Визначною особливістю робіт О. М. Огурцова є не тільки оригінальність теоретичних розробок, а також і велика практична направленість.

В біографії видатних представників науки важливі не тільки реальні досягнення, а й його особистість, риси характеру, відношення до навколишнього життя. Професор О. М. Огурцов любив і добре знав поезію, класичну музику, дуже багато читав. Це був чудовий керівник, якого дуже поважали та любили не тільки на кафедрі, а й усі співробітники навчально-наукового інституту хімічних технологій та інженерії. Як видатний педагог, він багато працював зі студентами, був керівником наукового гуртка, має численні наукові публікації спільно зі студентами, які вважали його другим батьком. Тільки за той час, що Олександр Миколайович був завідувачем, кафедра біотехнологій, біофізики та аналітичної хімії випустила понад 350 висококваліфікованих спеціалістів із біотехнологій та біоінженерії, які працюють у 15 країнах світу.

Ми завжди будемо пам'ятати видатного вченого, самовідданого педагога з високою ерудицією, чудову людину професора Олександра Миколайовича Огурцова. Співробітники і студенти кафедри біотехнологій, біофізики та аналітичної хімії.